

Φίλες και φίλοι,

Το Ημερολόγιο του Δήμου μας για το 2024 τιτλοφορείται «**Χύτρων γαία. Αρχαιότητες από τη γη της Κυθρέας**». Και είναι θεωρώ πολύ ιδιαίτερο, αφού αγγίζει μια περίοδο της ιστορίας της Κυθρέας που μας είναι εν πολλοίς άγνωστη. Άγνωστη γιατί δεν πρόλαβαν να γίνουν συστηματικές ανασκαφές πριν την εισβολή ώστε να υπάρχει το αναγκαίο υλικό προς μελέτη (αρχαιολογικά κατάλοιπα), κι αινιγματική γιατί παρά τις ελάχιστες αναφορές της πόλης των Χύτρων σε γραπτές πηγές, τα σποραδικά αρχαιολογικά ευρήματα που ήρθαν στο φως προδίδουν αξιοσημείωτο πλούτο.

Το θέμα αυτό είχε κοσμήσει ξανά το ημερολόγιο του Δήμου το 2004. Το επαναφέρουμε φέτος, 20 χρόνια μετά, για ν' αναδείξουμε αφενός την ομορφιά του αρχαίου πολιτισμού μας με νέες εικόνες αρχαιολογικών ευρημάτων από τους Χύτρους και το περιαστικό ιερό της Βώνης, αφετέρου για να ιχνηλατήσουμε το βάθος της ιστορίας του που διατρέχει 3 και πλέον χιλιετίες.

Τα ευρήματα που απεικονίζονται βρίσκονται στο Κυπριακό Μουσείο και σε άλλα μουσεία ανά τον κόσμο (συγκεκριμένα στο Μουσείο Μεσογειακής Αρχαιολογίας στη Στοκχόλμη της Σουηδίας και στο Μητροπολιτικό Μουσείο της Νέας Υόρκης στις ΗΠΑ). Ακολουθήθηκε σε γενικές γραμμές χρονολογική σειρά: Αρχίζουμε λοιπόν από τη νεολιθική και χαλκολιθική εποχή (από το 3.000 π.Χ.), ακολουθεί η Γεωμετρική Περίοδος με τα χαρακτηριστικά αγγεία, στη συνέχεια η Αρχαϊκή και Κλασσική με τα ειδώλια και τα αγαλμάτια από τερακότα ή ασβεστόλιθο και τέλος έχουμε ευρήματα από την Ελληνιστική Περίοδο (που η Κύπρος περιήλθε στο κράτος των Πτολεμαίων) και τη Ρωμαϊκή (που κλείνει συμβατικά τον 4^ο αιώνα μ.Χ.). Απεικονίζονται τέλος μερικές από τις ευρεθείσες αλφαβητικές επιγραφές, οι οποίες είναι ταφικές ή αναθηματικές.

Κλείνοντας αυτό το ημερολόγιο, αυτό που μένει είναι νομίζω μια λεπτή ανεπαίσθητη κίνηση ανάμεσα στις πτυχώσεις των γλυπτών ενδυμάτων, στις γραμμές και στα μοτίβα των αγγείων. Είναι η ορμή κι ο δυναμισμός που αποπνέει η ηρωική γυμνότητα ηγετών και πολεμιστών. Η αίσθηση πως μέσα από τη γλώσσα, τις λατρείες και τις τέχνες τους, οι πρόγονοί μας θέλησαν να μοιραστούν μαζί μας όσα σπαράγματα άντεξαν σε πείσμα του χρόνου και παραδόθηκαν αποσπασματικά ή ακέραια στα χέρια του σημερινού Κυθρεώτη. Του Κυθρεώτη που ζει κι αυτός ξεριζωμένος, όπως μεγάλο μέρος των κυπριακών αρχαιοτήτων.

Έγραφε κάποτε ο Σεφέρης για τ' αρχαία μνημεία μας: «Χρειάζεται, νομίζω, μια πίστη σ' αυτά τα αρχαία σημάδια μέσα στο τοπίο τους· η πίστη πως έχουν τη δική τους ψυχή. Τότε, θα μπορέσει ο προσκυνητής – πρώτη φορά τον ονομάζω έτσι- να πιάσει ένα διάλογο μ' αυτά. Όχι μέσα σε τουριστικά πλήθη ποικιλότροπα αναστατωμένα, αλλ' αν μπορώ να πω: μόνος, καθρεφτίζοντας την ψυχή που διαθέτει, στην ψυχή αυτών των μαρμάρων με το χρώμα τους».

Κλείνω με την καταληκτική φράση του ποιητή στο δοκίμιό του για τους Δελφούς: «Όσο και ν' αντιστέκεσαι, δεν μπορείς να μη νιώσεις μια παρυφή ιεροσύνης γύρω απ' αυτά τα πράγματα. Τούτο τουλάχιστον· ας μην ψευτίζουμε τον εαυτό μας».

Ευχαριστώ.